

Forfatter: Carl Sophus Petersen, 1873-1958

Titel: Udrag fra Brevvexling mellem N. M. Petersen og Carl Säve - et bidrag til skandivanismens og den nordiske filologis historie

Citation: Carl Sophus Petersen, 1873-1958: "Brevvexling mellem N. M. Petersen og Carl Säve - et bidrag til skandivanismens og den nordiske filologis historie", i *Brevvexling mellem N. M. Petersen og Carl Säve - et bidrag til skandivanismens og den nordiske filologis historie*, Det Schuboeske Forlag, s. 37. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001991716-000-shoot-idm140619130943072.pdf> (tilgået 30. juli 2024)

Anvendt udgave: Brevvexling mellem N. M. Petersen og Carl Säve - et bidrag til skandivanismens og den nordiske filologis historie

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Han havde aldrig ønsket at blive professor ved universitetet i de nordiske sprog. Den stilling, han havde som registrator ved geheimearkivet, passede så ganske med hans natur og tilbøjelighed³; her kunde han færdes mellem kilderne til fædrelandets historie, sin fritid kunde han benytte til fri videnskabelig virksomhed, snart tage dette, snart hint æmne op til behandling, alt efter som indre trang eller tidens fordringer førte det med sig. Men universitetslærer i et fag, hvor s. 38 så godt som alt manglede: ordbøger, grammatiker, textudgaver, håndbøger, hvor alt skulde hvile på ham, hvor arbejdet ikke skulde bestemmes af hans lyst og tilbøjelighed, men af hensyn til de studerendes og tilhørernes tarv, hvor der krævedes ævner til ydre optræden, til hævde blandt kolleger og indsigt i en mangfoldighed af rent praktiske spørgsmål — hvor kunde han attrå en sådan plads. Men „jeg blev på alle mulige måder dreven dertil. Lægen erklærede, at man ikke skulde bryde sig om min fortvivlelse; alt det nervøse tøj vilde falde bort, når jeg først var det. Fra Engelstoft og Rosenvinge kom den bestemte erklæring, at, når jeg ikke vilde modtage det ledige professorat, vilde det ikke blive besat. Underligt, at jeg ikke blev gal. Endelig fandt jeg den forestilling: „det er guds villie; gör nu dit til at fuldkomme den“¹. To år efter udnævnelsen til professor søgte han bort fra universitetet tilbage til arkivet. „Min forrige Stilling — skrev han i sin ansøgning² — havde jeg aldrig tænkt paa at forlade. Da den nye Lærerpost ved Universitetet, som jeg nu beklæder, blev oprettet, ansøgte jeg den ikke af egen Drift, og henlagde med Veemod og Bekymring min kjæreste Syssel, mit Fædrelands Historie, der allerede var skreden betydelig frem. Siden den Tid har jeg aldrig havt Fred i min Sjæl. Min Helbred maa derved gaae tilgrunde. Det er derfor blevet mig en Livssag, at erholde det Embede, om hvilket jeg nu allerunderdanigst ansøger, ikke for at hengive mig til Hvile, men for at gjenvinde den Sindets Ro, der er saa nødvendig til al aandelig Idræt.“ Hans bøn blev ikke opfyldt. Selvom han nu under sin 15-årige professortid fandt sig mere til rette i sin virksomhed, blev han dog aldrig tilfreds i den. Overfor Madvig og de klassiske filologer, med hvem han følte sig i grundig uoverensstemmelse, kunde han s. 39 ikke hævde sig og det fag, han repræsenterede; men hvad der bestandig var ham en pine, var forelæsningerne. „Han stolede — siger en mand, der kendte ham nøje¹ — ikke på sin evne til mundtlig at kunne til given tid udtrykke, hvad han vilde; derfor udarbejdede han størstedelen af sine forelæsninger meget omhyggelig og nedskrev omtrent hvert ord, han sagde; og når han så af ængstelse for ikke i tide at blive færdig havde udarbejdet omtrent hele forelæsningen, før han begyndte at holde den, havde hans arbejde tabt en del af det tiltrækkende, det havde havt for ham under udarbejdelsen.“ Alene det at skulle træde frem på katedret var ham en lidelse. Endnu i 1853, da han dog havde været professor i 8 år, kunde han skrive til Säve: „Næsten ved hver forelæsning jeg skal holde har jeg ligget i svære krampetrækninger, og takker gud, at det dog, når jeg først er kommen op på hjalet, ikke kommer mere tilsyne for verden end det gör“. Og dog kunde den smukke gamle mand med det hvide hår og de dejlige lyseblå øjne også på katedret gøre et stærkt indtryk. „N. M. Petersen — siger en af tilhørerne² — holdt offentlige Forelæsninger om vort Modersmaal og talte saa rørende til os om at hædre det og elske det, at vi unge fik Taarer i Øjnene ligesom han selv“.